

Aflevering 7: partijen 17, 18 en 19

Partij 17: korte remise, Lasker geeft zijn visie op de match

9 november 1935

Philips Ontspanningsgebouw in Eindhoven

Aljechin-Euwe ½-½, 23 zetten

Euwe speelt in deze partij sneller dan Aljechin en komt totaal niet in gevaar. Dr. Emanuel Lasker, wereldkampioen van 1894 tot 1921, is er niet erg over te spreken dat Euwe al op de 23e zet het remiseaanbod van Aljechin aanneemt. Hij noemt de match een strijd tussen persoonlijkheden. Sprekend over Aljechin wijst hij op een overmatig zelfvertrouwen en gebrek aan kritiek en Euwe noemt hij iemand die de Nederlandse landsaard vertegenwoordigt, waarvan de morele vasthoudendheid een der positieve kwaliteiten is. Hij verklaart hieruit het verloop van de match. Aljechin bezorgt Euwe in het begin een klein minderwaardigheidscomplex maar daarna doet de Hollandse taaheid zich gelden en is Aljechin geheel onkritisch geworden waardoor hij grote zwaktes gaat vertonen. Euwe herstelt het evenwicht en demoraliseert de wereldkampioen. Maar dan herstelt die zich op zijn beurt en gaat weer gewoon spelen, niet als godheid of tovenaars maar als gewoon soldaat. Euwe bemerkt die verandering bij Aljechin niet tijdig en speelt niet agressief genoeg. Aldus Laskers analyse na 17 partijen.

Tussenstand Aljechin-Euwe 9-8

DE ZEVENTIENDE PARTIJ WERD REMISE

Een door Euwe met zwart origineel gespeelde partij. Na 23 zetten bood Aljechin remise aan.

STAND: ALJECHIN 9, EUWE 8

Gistermiddag is in het Philips-ontspanningsgebouw te Eindhoven onder buitengewoon groote belangstelling de 17e schaakpartij Euwe—Aljechin gespeeld.

De partij eindigde in remise; na den 23sten zet te hebben gedaan, bood Aljechin remise aan, hetgeen dr. Euwe accepteerde. Er was toen ruim 2 uren gespeeld.

Aan den wedstrijd ging een korte plechtigheid vooraf, waarbij ir. Kiek, voorzitter der Philips Schaakclub, op wier initiatief deze partij te Eindhoven werd gespeeld, eenige woorden wijdde aan het jubileum van deze club, die thans vijf jaar bestaat.

In haar vijfjarig bestaan is zij sterk uitgegroeid en haar ledental tot vijftig gestegen, terwijl zij over uitstekende spelers beschikt.

Daarna verwelkomde hij de schaakmeesters, alsook den burgemeester van Eindhoven, den heer A. Verdijk.

Deze kwam daarna aan het woord om allereerst eenige woorden van felicitatie, te richten tot de jubilerende schaakvereniging, om daarna de schaakmeesters welkom te Eindhoven te heeten, en zijn vreugde te uiten over hun komst in Eindhoven en over de groote belangstelling van het publiek.

Nadat mr. Levenbach namens het comité had dank gezegd, deed de burgemeester van Eindhoven den eersten zet op het schaakbord.

Na afloop van de partij gaf dr. Euwe een verklaring, die door het talrijke publiek met groote aandacht werd gevolgd en waarvoor men hem met een daverend applaus dankte.

Het verloop der partij was aldus:

Wit: Aljechin.	Zwart: Euwe.
1. d2—d4	d7—d5
2. P _{g1} —f3	P _{g3} —f6
3. e2—e3	L _{c8} —f5
4. L _{f1} —d3	e7—e6

Na 4., L×d3; 5. c×d3 kreeg Wit een sterke centrumstelling.

5. L _{d3} ×f5	e6×f5
------------------------	-------

Als schadeloosstelling voor den ontstane dubbelpion heeft Zwart den voorpost e4 in zijn macht.

6. D _{d1} —d3	D _{d8} —c8
------------------------	---------------------

Tegen de dubbele dreiging 7. D×f5 en 7. D_{b5}†.

7. b2—b3
----------	-------

Bereidt c2—c4 voor benevens de ontwikkeling van den Randsheer naar b2 waar de witte Looper op z'n gunstigt staat.

7.	P _{b8} —a6
---------	---------------------

Zooals later blijkt, staat het Paard hier goed. Bij de positie der witte Koningin op d3 dreigt het Paard later het de witte Koningin door P_{b4} lastig te maken.

8. 0—0	L _{f8} —e7
--------	---------------------

9. c2—c4	0—0
----------	-----

10. P _{b1} —c3	c7—c6
-------------------------	-------

11. L _{c1} —b2
-------------------------	-------

Op 11. c×d5 volgt de tusschenzet P_{b4} benevens P×d5.

11.	P _{f6} —e4
----------	---------------------

12. T _{f1} —c1
-------------------------	-------

Ongunstig voor Wit zou zijn 12. c×d5, P_{b4}; 13. D_{e2}, P×c3; 14. L×c3, P×d5 enz. Natuurlijker niet echter 12. T_{a1}, c1 er uit.

12.	T _{f8} —d8
----------	---------------------

De Toren kon zeker op e8 beter gebruikt worden; in ieder geval heeft de zet echter ook zijn voordeelen. Zwart bedoelt d5×c4; 14. b×c4, P_{a6}—c5; 15. D_{e2}, P×c3; 16. L×c3, P_{e4} te spelen. Dit wordt door Aljechin doorzien en uit dien hoofde is de laatste zet van dr. Aljechin verklaarbaar.

13. D _{d3} —e2	D _{c8} —e6
-------------------------	---------------------

14. a2—a3
-----------	-------

Ingeval 14. c×d5 dan volgt 14., P×c3; 15. L×c3 (niet 15. D×a6, b×a6; 16. d×e6, P_{e2}† met kwaliteitswinst voor Zwart) D×d5 met beter spel voor Zwart.

14.	P _{a6} —c7
----------	---------------------

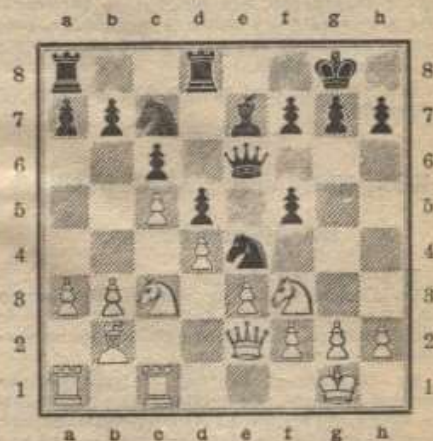
15. c4—c5
-----------	-------

Stellingen zooals er meer voorkomen in zulke spelen. Wit leidt een aanval in van zijn pionnen op den Koninginnevleugel. In deze stelling is deze witte aanval op dien vleugel niet zoo gevaarlijk, omdat de witte Looper reeds afgeruild is en derhalve de door Wit bedoelde aanval b3—b4—b5 niet zoo gemakkelijk kan worden doorgezet.

Zwart moet probeeren op den Koningsvleugel eenig tegenspel te verkrijgen.

Stand na 15. c4—c5.

Zwart: Euwe.

Wit: Aljechin.

15.	T _{d8} —e8
----------	---------------------

Nadat Wit de stelling afgegrendeld heeft, kan de Toren op d8 geen dienst meer doen.

16. b3—b4	f5—f4
-----------	-------

Euwe heeft de partij zeer origineel behandeld en een goede stelling weten op te bouwen.

De tekstzet is echter iets te voorbarig. De stelling wordt nu te gauw opgebroken.

In aanmerking kwam eerst 16. L_{f6} met meer kans op strid.

17. e3×f4	P _{e4} ×c3
-----------	---------------------

18. D _{e2} ×e6	P _{c7} ×e6
-------------------------	---------------------

19. T _{c1} ×c3	P _{e6} ×f4
-------------------------	---------------------

20. T _{c3} —b3	a7—a6
-------------------------	-------

21. g2—g3	P _{f4} —e6
-----------	---------------------

Partij 18: nog een korte remise

12 november 1935

Militiezaal op de Singel te Amsterdam

Euwe-Aljechin $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, 16 zetten

Net als de vorige partij in Eindhoven is ook de 18e partij van korte duur: “Nauwelijks meer dan een opening”, volgens een krantenkop. De spelers hebben twee rustdagen gehad, ondanks dat staat het wel vast dat, naast de inspanningen op het bord, het vele reizen beide spelers erg heeft vermoeid. Twee korte remises na de enerverende 16e partij zijn niet zo vreemd. De partij van vandaag begint om half zeven en is al om acht uur afgelopen. Een teleurstelling voor de vele bezoekers. Het grote aantal belangstellenden wordt enerzijds verheugend genoemd, maar “het publiek moge ook bedenken dat het gepraat en geroezemoes uitermate hinderlijk is voor beide spelers”.

Tussenstand Aljechin-Euwe $9\frac{1}{2}$ - $8\frac{1}{2}$

EUWE BIEDT REMISE AAN

Achttiende partij teleurstellend kort, slechts 16 zetten. — Stand thans Aljechin $9\frac{1}{2}$, Euwe $8\frac{1}{2}$ punt.

Gisteravond is de achttiende partij gespeeld voor het wereldkampioenschap in de Militie-zaal te Amsterdam.

De belangstelling voor deze partij was bijzonder groot. Alle beschikbare plaatsjes waren bezet en er waren er velen die van ver gekomen waren om deze partij te zien.

Het moet ons van 't hart dat de belangstelling ditmaal heel hinderlijk was: wie het moeilijk vindt om zijn mond te houden bij een dergelijke partij, die doet beter thuis te blijven: het was in de zaal dikwijls hinderlijk rumoerig!

De partij had een zeer snel verloop, nog vóór acht uur was alles afgelopen! Remise op voorstel van dr. Euwe.

Hieronder deze bij uitstek korte partij:

Wit: Euwe.

Zwart: Aljechin.

1. c2—c4	e7—e5
2. Pg1—f3	e5—e4
3. Pf3—d4	Pb8—c6
4. Pd4—c2	Pg8—f6
5. Pb1—c3	Lf8—c5
6. b2—b3	0—0
7. g2—g3	d7—d5!

Het door Aljechin met 2. ... e4 ingeleide systeem geldt theoretisch als ongunstig voor zwart. De tekstzet van Aljechin schijnt er echter op berekend om deze opening eenigermate te rehabiliteeren. In deze partij gelukt het Euwe in elk geval niet, voordeel te verkrijgen. Aljechin's zet verdient derhalve de volle aandacht der schaakwereld.

8. c4×d5	Pc6—b4
9. Pc2×b4	Lc5×b4
10. Lf1—g2	Tf8—e8
11. 0—0	Lc8—f5
12. Lc1—b2	Pf6×d5

Daarmede heeft Aljechin den in den 7den zet voorloopig geofferden pion teruggewonnen en een volkomen gelijke stelling verkregen.

13. Pc3×d5	Dd8×d5
14. d2—d3	Ta8—d8
15. d3×e4	Lf5×e4
16. Dd1×d5	

Hier bood Euwe remise aan, hetwelk door Aljechin werd aangenomen.

Partij 19: Aljechin loopt weer uit

14 (15) november 1935

Hotel Figi in Zeist

Aljechin-Euwe afgebroken en 1-0, 57 zetten

De 19e partij is -gelukkig- van een heel ander kaliber dan de twee voorgaande korte remises. Maar het resultaat is allerminst bevredigend voor de vele Euwe-supporters. Aljechin vergroot zijn voorsprong tot twee punten en de stille hoop van het Zeister publiek om getuige te kunnen zijn van de gelijkmaker is vervlogen. De partij vergt twee zittingen, hoewel de stelling al na 28 zetten als hopeloos voor Euwe wordt beschouwd, na spannende verwickelingen in de openingsfase. Tartakower spreekt bij de zetten van Aljechin over "het mirakel van de Zeisterbossen". De tweede zitting op de volgende dag geeft geen hoop meer en na 57 zetten is de partij ten einde.

Aljechin geeft een verklaring voor het zich terugtrekken van Landau als zijn secondant. Hij zegt dat hun verhouding uitstekend is en het bedanken van Landau alleen is veroorzaakt door diens persoonlijke omstandigheden, onder meer zijn journalistieke werkzaamheden.

Een waarnemer/columnist schrijft: "Euwe ondersteunt het diepgebogen hoofd met de beide handen. Aljechin rookt sigaretten en drinkt grapefruit. Dozen sigaretten en flessen grapefruit,

een uitkomst voor de middenstand. Euwe zit, Aljechin loopt in kringetjes rond de tafel, zoals wij rond onze stoelen, wanneer wij een hele avond lang slechte kaarten krijgen bij het bridgen. Euwe woelt met de linkerhand door zijn zwarte haren, Aljechin woelt met de rechterhand door zijn blonde haren. Dit alles vanwege de ongelukkige eigenschap van het goede schaken." En zo gaat het nog een poosje door.

Tussenstand Aljechin-Euwe 10½-8½

De matadores in volle concentratie

NEGENTIENDE PARTIJ AFGEBROKEN

Euwe staat slechter en zal zeer waarschijnlijk opgeven.
De Nederlander kreeg na minder goed middenspel eenige verdedigingskans
in het eindspel.

De negentiende partij werd gisteren in Zeist gespeeld in de tooneelzaal van Hotel Figl. De belangstelling was zeer groot: de zaal was volkomen gevuld met louter liefhebbers.

Om half zeven opende dr. H. C. Schamhardt, voorzitter der Zeister Schaakclub den wedstrijd met een korte toespraak waarin hij de spelers begroette en tot het Zeister comité een gelukwensch richtte voor het organiseren van deze partij.

Namens de fa. Gerritsen & Van Kempen bood spr. aan de dames der spelers een speciaal voor haar gemaakt lepeltje aan voorzien van een opdracht en versierd met schaakmotieven.

Daarna hield de burgemeester van Zeist, Sir. dr. M. L. van Holthe tot Echten een toespraak in het Fransch tot dr. Aljechin, de hoop uitsprekend dat de beste man moge winnen, daarbij even laten uitkomend dat wij Nederlanders toch wel gaarne hebben dat dit Euwe mag zijn (dr. Aljechin glimlacht goedig).

In het Hollandsch vervolgt spr. dan tot dr. Euwe. Een aardige rede, waarin spr. dank bracht aan allen die tot het tot standkomen van deze partij hadden medegewerkt.

De heer G. van Harten sprak nog even namens het Euwe-Aljechin-comité en daarna zette de burgemeester den eersten zet voor Aljechin d2—d4.

Wit: Aljechin.	Zwart: Euwe.
1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	e7—e6
3. Pg1—f3	Pg8—f6
4. Pb1—c3	d5×c4
5. a2—e4	e7—e6
6. e2—e4	Lf8—b4
7. e4—e5	Pf6—e4

Tot zoover is de partij volkomen identiek aan de eerste wedstrijdpartij Aljechin—Bogoljubow. Daarbij speelde Bogoljubow 7... Pd5 benevens b7—b5. Hij handhaafde weliswaar zijn pluspion maar werd door Aljechin jammerlijk mat gezet. Na de ervaringen in deze geciteerde partij wordt door de theoretici 7... Pe4 als juist aanbevolen. De loopende partij is derhalve uit een theoretisch oogpunt van beteekenis.

8. Dd1—c2	Dd8—d5
-----------	--------

Ziedaar de bedoeling van 7... Pe4. Het veld d5 moet voor de Koningin vrij blijven.

9. Lf1—e2	c6—c5
10. 0—0	Pe4×c3
11. b2×c3	c5×d4
12. c3×d4	

Het is duidelijk, dat na 12. c×b4 Zwart met 12... d3 het stuk bij goed spel terug wint.

12...	c4—c3
13. Lc1—d2	

Wit heeft een uitgebreide keus van zetten. In aanmerking komt 13. Ld3 en ook Le3 benevens Pg5 en f2—f4 met aanvalskansen. Aljechin, die in de laatste partijen heel wat tammer geworden is dan in de eerste heeft er match geeft er de voorkeur aan te spelen op het onmiddellijk terugwinnen der pionnen.

13....	Dd5—e5
--------	--------

De natuurlijke zet was 13... Pc6; 14. L×c3 L×c3; 15. D×c3 0—0 enz. Wit stond dan iets vrijer maar Zwart had in tegenstelling met den tekstzet een belangrijk tempo meer. De Koningin zou op d5 een werkzaam aandeel nemen. Euwe verwachtte zeker 14. Tf1—c1 waarop hij na 14... Pc6; 15. L×c3 L×c3; 16. D×c3 D×c3 de Koninginnen afgeruild had en tamelijk gelijk spel had gekregen.

14. Lb2×c3	Lb4×c3
------------	--------

Op dat moment had Aljechin 46, Euwe 31 minuten gebruikt.

15. Ta1—a3!	
-------------	--

Een zeer fijn antwoord, dat bovendien een geraffineerde val in zich verbergt.

15....	Pb8—c6
--------	--------

In geval 15... Ld7 dan 16. T×c3, L×a4?; 17. Lb5! en Wit wint. Heel netjes!

16. Ta3×c3	Lc8—d7
------------	--------

Op 16... 0—0 zou 17. Pg5 alles in de war sturen.

17. Tf1—b1	0—0?
------------	------

Verliest een pion zonder dat er iets tegenover staat. Juist was 17... Tb8. Een direct gevaar bestaat er echter nog niet voor Zwart.

18. Tc3—c5	
------------	--

Er kon ook rustig 18. T×b7 gespeeld worden. Ingeval daarop 18... Pb4 dan 19. Tc5! en wint.

18....	Da5—d8
--------	--------

Na 18... Dc7; 19. Pg5, g6 zou Zwart nu ook niet direct rooskleurig staan, maar te probeeren was het toch.

19. Tb1×b7	Ld7—e8
20. Tb7—b1	Pc6×d4
21. Pf3×d4	Dd8×d4
22. Le2—f3	

Alexander Rueb

In 2010 publiceerde het Max Euwe Centrum de Schaakcanon van Nederland met de 32 belangrijkste personen uit het Nederlandse schaakleven tot op dat moment. Een van hen is Mr. Alexander Rueb, die in 1928 tot erelid van de Nederlandsche Schaakbond werd benoemd en in 1949 tot erevoorzitter van de wereldschaakbond FIDE.

Bij de match Aljechin-Euwe verrichtte hij de toss voor de eerste partij.

Uit de canon van het Max Euwe Centrum (2010):

Alexander Rueb (1882-1959) was jurist en diplomaat. In 1924 was hij een van de oprichters van de Wereldschaakbond (FIDE) en de eerste voorzitter van deze organisatie, van 1924 tot 1949. Tevens was hij voorzitter van de KNSB, het Nationaal Schaakgebouw in Den Haag en de schaakclub DD. Verder was hij een verzamelaar die een grote schaakbibliotheek opbouwde. Tijdens de oorlog is deze verloren gegaan. Na de oorlog begon hij opnieuw boeken en tijdschriften te verzamelen. Na zijn overlijden in 1959 wordt de Alexander Rueb Stichting opgericht die de bibliotheek beheert. De boekerij is ondergebracht in de Universiteitsbibliotheek van de Universiteit van Amsterdam. Rueb was een groot kenner van de eindspelstudie en publiceerde een standaardwerk: *De Schaakstudie* met de bijbehorende reeks *Bronnen van de schaakstudie* (1949-1955), elk in vijf delen. Deze publicatie wordt door Tim Krabbé gekwalificeerd als 'een van de best gedocumenteerde, en meest systematische werken op dat gebied.'

Zijn naam leeft voort in de eindspelstudievereniging ARVES, de Alexander Rueb Vereniging voor SchaakEindspelStudie (nu: ARVES Chess Endgamestudy Association).